

Ka 'akatika'ia rāi au kia pātia'ia tutaki-kore no te flu, e te vairākau-pāruru COVID-19, me kore ra, te vairākau 'akapakari atu, i te taime 'okota'ī?

Āe, ka 'akatika'ia koe. Kare e anoano'ia te tuku i teta'ī vā ki rotopu i teia au vairākau-pāruru. Me kare koe i pātia'ia ake, e mea pu'apinga i reira, i te pati atu, kia pātia'ia koe ki to'ou vairākau-pāruru COVID-19, me kore ra, ki te vairākau 'akapakari atu, i te taime o to'ou pātia'anga flu. Na roto i te 'akapāpu'anga e, kua pātia'ia koe ki to'ou au vairākau-pāruru pouroa, e 'ōronga atu i te pāruru'anga pu'apinga rava atu no'ou.

Te tika'anga

I roto i te mata'iti 2022, ka 'akatika'ia te aronga pouroa e 65+ mata'iti, me kore ra, e 55, e tere atu, te Māori, me kore ra, to te Moana-nui-o-Kiva, i te pātia flu **tutaki-kore**. Kare katoa e **tutaki** no te pātia flu, me e nui koe, me kore ra, e turanga maki takere to'ou, mei te toto-vene, me kore ra, teta'ī maki puku'atu, e no te tamariki e 4 mata'iti, me kore ra, i raro atu, e no roto ana i te 'aremaki, no te maki 'akaea'anga, mei te potopoto a'o.

Ka aere au ki 'ea no tōku pātia flu?

Ka rauka iā koe i te aere atu no to'ou vairākau-pāruru flu **tutaki-kore** ki ko i to'ou taote. Te 'ōronga katoa nei teta'ī au pharmacies, i te vairākau-pāruru flu **tutaki-kore**. No te pāruru'anga pu'apinga rava atu, pātia'ia no te flu, i te tuātau ua ake, e rauka mai ei.

No te kimi'anga i teta'ī ngā'ī vaiata, no to'ou pātia flu, me kore ra, no teta'ī atu 'akakitekite'anga, 'ākara'ia te **health.govt.nz/flu** me kore ra, tāniuniu'ia te Healthline i runga i te numero **0800 611 116**.

Pāruru'ia koe, e to'ou kōpu tangata, i teia tuātau anu

Me e 65+ o'ou mata'iti, me kore ra, e 55, e tere atu, e Māori koe, me kore ra, no te Moana-nui-o-Kiva, kua tae te tuātau no to'ou pātia flu **TUTAKI-KORE**

FLU 2022

I te tangata i roto i Aotearoa e uru mai ra, mei roto mai i to ratou au punake, e ma'ata atu te tarotokakā'ia'anga e, ka tū'ia i te flu. Na roto i te 'a'ao'anga matatāpoki, e te 'orei'anga rima, i te tuātau o te toto'anga maki, kua topa takiri te toto'a'ia'anga te flu, na roto i Aotearoa, i te nga mata'iti i topa ua ake nei, no reira, kua topa te pāroruru'anga o to tatou 'oire tangata ki raro ake, i tei mātau'ia. E, i te mea e, te tu'era mai nei te kena, ki te enua i tai, ka kite tatou i te ma'ata atu, e te au tū'ōu o te flu, i te toto'a'ia'anga na roto i to tatou au 'oire tangata.

Na roto i teta'i pātia flu, to'ou pāroruru pu'apinga rava atu, e kare e tutaki no te aronga te tarotokakā'ia nei e, ka maki kino atu. No reira e karanga'ia nei e, e mea pu'apinga rava atu, i te pāroruru iākoe mei te flu, na roto i te pātia'anga i to'ou pātia flu, i te au mata'iti tātakita'i, i te taime mua ka rauka iākoe.

Ea'a tikāi te flu (influenza)?

Kare te flu e, ko te mare/'ūpē ua. Ka maki kino, e ka 'akamaki i te tangata kia kino rava atu te maki. I roto i te au maki kino rava atu, ka no'o pa'a ki roto i te 'aremakī – i te mea tikaī, me e 65+ o'ou mata'iti, me kore ra, e 55, e tere atu, e Māori koe, me kore ra, no te Moana-nui-o-Kiva, e tamaiti tamariki ua koe, e nui koe, me kore ra, e turanga maki takere to'ou, mei te maki puku'atu, me kore ra, te toto-vene.

Ka tupu te tumatetenga i teta'i taime – mei te 500 tangata, e mate ana mei te flu, i te au mata'iti tātakita'i.

Ka 'akape'ea au i te pāroruru'anga iāku 'uā'orāi mei te flu?

Na roto i teta'i pātia'anga flu i te au mata'iti tātakita'i, te rāvenga pu'apinga rava atu i te pāroruru'anga iākoe, e to'ou kōpu tangata, e kare e tutaki, me e 65+ o'ou mata'iti, me kore ra, e 55, e tere atu, e Māori koe, me kore ra, no te Moana-nui-o-Kiva. Noātu to'ou turanga ora'anga kōpapa, me kore ra, to'ou turanga ora'anga tangata, ka rauka i te vairākau-pāroruru flu, i te pāroruru iākoe mei te tū'ia'anga, me kore ra, i te toto'a'anga i te flu.

Noātu e, kare te pātia'anga vairākau-pāroruru e 'akapāpu e kare koe e tū'ia i te flu, ka 'ōronga atu ra kia koe, teta'i atu pāroruru'anga, me tū'ia koe. E, kare koe e tū'ia i te flu mei roto i te vairākau-pāroruru – kare e manumanu flu ora i roto, i teta'i ua atu vairākau-pāroruru, e tā'anga'anga'ia ana i roto i Aotearoa.

Ea'a te au manatā tāku ka kite, i muri ake i te pātia'ia'anga no te flu?

Na te au manatā i muri ake i te pātia'ia'anga no te flu, teta'i 'akairo e, te 'anga'anga meitaki nei te turanga tamaki, i roto i to'ou kōpapa. I muri ake i to'ou pātia'anga vairākau-pāroruru, ka kite pa'a koe i te mamae, te mangio, te 'akamuramura'anga o te ngā'ī tei pātia'ia, te mamae, te pīva, e te turanga 'āpīkepīke, e te ro'iro'ī. Kare e roa ana, te ma'ata'anga o te au manatā.